

Kế hoạch hành động quốc gia của Việt Nam về Hệ thống Thực phẩm Bền vững giai đoạn 2021-2030

PGS.TS. Đào Thế Anh

Hà Nội, 10/12/2021

Kết quả đối thoại Hệ thống thực phẩm của Việt nam

5 lộ trình hành động giúp Việt Nam chuyển đổi sang **Hệ thống thực phẩm có trách nhiệm, bền vững và minh bạch**. Những nội dung này đóng góp vào 17 mục tiêu phát triển bền vững tới năm 2030



- Đảm bảo mọi người tiếp cận được thực phẩm an toàn và dinh dưỡng
- Chuyển đổi sang tiêu dùng bền vững
- Đẩy mạnh sản xuất bền vững
- Xây dựng các chuỗi giá trị cạnh tranh, bao trùm và bình đẳng
- Tăng cường khả năng thích ứng với tổn thương, cú sốc và sức ép



Một số đòn bẩy cho sự thay đổi là gì? - hành động tập thể và quan hệ đối tác nhiều bên liên quan; đổi mới, khoa học và công nghệ; tài chính và bảo hiểm; bình đẳng giới và hòa nhập xã hội; quản trị, chính sách và thể chế



Phương pháp xây dựng Dự thảo Kế hoạch Hành động Quốc gia Hệ thống Thực phẩm Minh bạch, Trách nhiệm và Bền vững

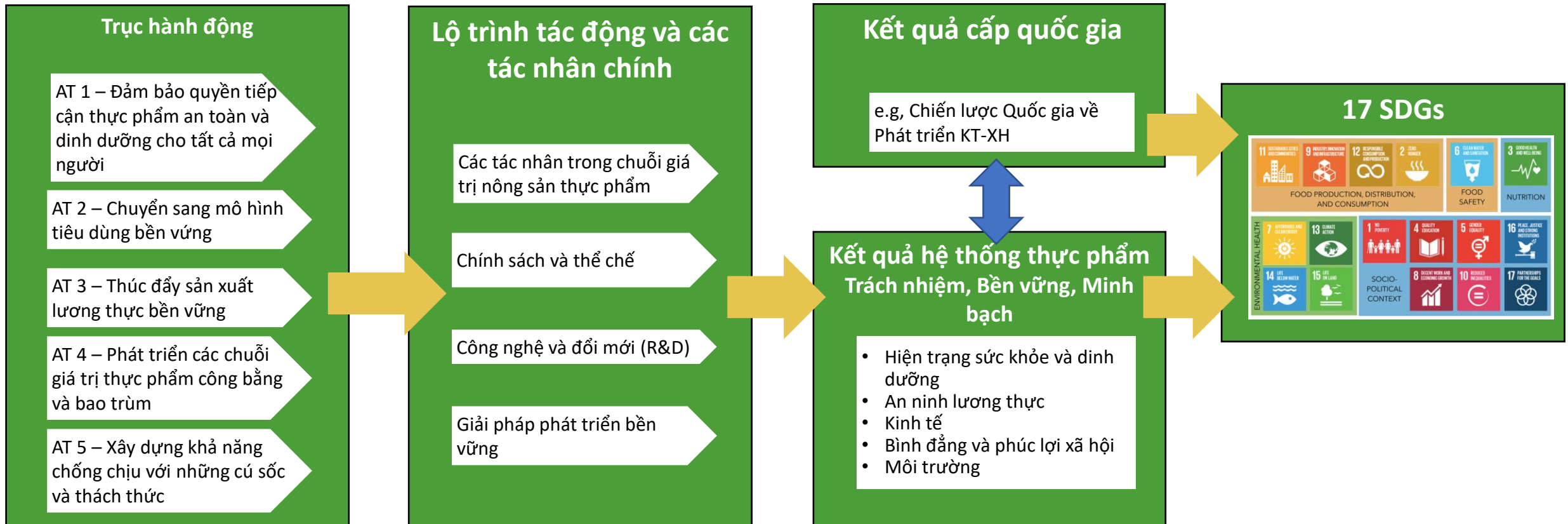


2030 kết quả

Lộ trình Hệ thống thực phẩm quốc gia

Quốc gia

Toàn cầu



Xây dựng lộ trình và các giải pháp thay đổi với các bên liên quan

Các tác nhân trong chuỗi giá trị lương thực thực phẩm

Các chính sách và thể chế

Công nghệ và đổi mới

Giải pháp bền vững

REPORT ON NATIONAL FOOD SYSTEM DIALOGUE OF VIET NAM (Policy Brief)

1. CONTENT

Viet Nam has a land area of 33 million ha, of which 26.0 million ha is used for agriculture and forestry (10.3 million ha can be used for agriculture and nearly 16.0 million ha for forestry). Viet Nam's food systems have recorded breakthrough developments in the last three decades. Starting as one of the world's poorest countries in the late 1970s-early 1990s with 69% of the population living under the poverty line, Viet Nam has basically escaped from poverty and ensured food balance in 2020. This is largely thanks to the "renovation" policy of the Party and Government which transformed the Centrally planned and subsidized economy to a socialist-market oriented economy with diversified sectors and liberalized means of production. After more than 10 years' negotiation, Viet Nam became a full member of the World Trade Organization in 2017. Furthermore, the supply chain of commodities, agricultural products and food is now integrated into global trade and the world's food systems.

Viet Nam's population of reached 97.7 million in 2020 and rises by 1 million each year. The country has one of the smallest land areas per capita in the world. Agriculture therefore plays an especially important role in ensuring food security, economic growth, social stability and livelihoods for more than 60% of rural population, contributing 15% to the country's GDP and 33% of the labor force.

Viet Nam has become one of the world's leading food exporters, contributing significantly to the world's food security. For the last 10 years, it has been one of the world's four top rice exporters. Besides rice, Viet Nam is one of the top two coffee exporters in the world, after Brazil, the world's top spice exporter (e.g. black pepper). The country is also an important exporter of seafood, cashew nut, vegetables and fruit. An estimated 50% of the food production is exported. Despite the compounding consequences of the COVID-19 pandemic, climate change and natural disasters, the agricultural sector maintained positive growth, at a rate of 2.65% in 2020. Besides domestic food security and export of 6.3 million tons of rice, the export of agricultural products was valued at USD 41.5 billion in 2020. In the first half of 2021, the agricultural export value reached USD 24.3 billion, contributing to the world's food security. In other words, besides contributing to meeting the food demands of nearly 100 million people in the country, Viet Nam contributes to feed nearly another 100 million people in the world.

Despite the remarkable achievements in eradicating poverty, ensuring food security and promoting economic growth, as well as socio-economic development for the past 30 years, agricultural and rural communities remain the poorest and most vulnerable groups, especially in the context of climate change, emerging diseases and market fluctuations. Food and agricultural sectors have been the most important source of livelihoods for Vietnamese people. However, new efforts are urgently required to reduce persistent areas

- National Policies, Plans and Programs**
- National Action Plan to implement the 2030 Agenda for Sustainable Development (MPI)
 - National Action Program to Zero Hunger by 2025
 - National Target Program on Sustainable Poverty Reduction
 - Plan to Restructure Vietnam's Agricultural Sector 2021-2025
 - National Target Program for Socio-economic Development in Ethnic Minority and Mountainous areas 2021-2030
 - OCOP Program
 - National Nutrition Strategy (MOH)
 - Scaling up Nutrition Vietnam (SUN), (MOH)
 - Green Growth and Climate Change Response Target Programs 2016-2020 (MONRE)
 - NDC Implementation and commitment to the Paris Agreement of Viet Nam, (MONRE).
 - SENDAI Framework for Disaster Prevention and Control (MARD)

Giải pháp thay đổi
Cái gì, Ai, Như thế nào, Ở đâu, Khi nào, tại sao

2023
Báo cáo tiến độ giữa kỳ

Propositions and solutions for food system transformation

Propositions and solutions for food system transformation (continued)	2021		2022		2023		2024		2025		Notes
	Y	N	Y	N	Y	N	Y	N	Y	N	
Review and update the National Action Plan to ensure alignment with the new national and sustainable production systems (e.g., shifting from intensive to or mixed to mixed systems (e.g., rice, coffee, fish, aquaculture, and livestock).	Y		Y		Y		Y		Y		Review and update the National Action Plan to ensure alignment with the new national and sustainable production systems (e.g., shifting from intensive to or mixed to mixed systems (e.g., rice, coffee, fish, aquaculture, and livestock).
Enhance policies and technical support programs to facilitate adoption of more sustainable production systems (e.g., agroecology practices, agroforestry, etc.) and other alternatives for resilient food systems.	Y		Y		Y		Y		Y		Enhance policies and technical support programs to facilitate adoption of more sustainable production systems (e.g., agroecology practices, agroforestry, etc.) and other alternatives for resilient food systems.
Develop and implement programs for climate change adaptation and disaster risk reduction, including: (a) strengthening the resilience of food systems and livelihoods to climate change and natural disasters; (b) strengthening the resilience of food systems and livelihoods to climate change and natural disasters.	Y		Y		Y		Y		Y		Develop and implement programs for climate change adaptation and disaster risk reduction, including: (a) strengthening the resilience of food systems and livelihoods to climate change and natural disasters; (b) strengthening the resilience of food systems and livelihoods to climate change and natural disasters.
Develop policies to encourage PPP and private sector investment in critical food system infrastructure (roads, bridges, irrigation systems and cold chain, processing systems and others) to improve rural infrastructure.	Y		Y		Y		Y		Y		Develop policies to encourage PPP and private sector investment in critical food system infrastructure (roads, bridges, irrigation systems and cold chain, processing systems and others) to improve rural infrastructure.
Support policies and programs to provide technical support and incentives to encourage to improve rural infrastructure (roads, bridges, irrigation systems and cold chain, processing systems and others) to improve rural infrastructure.	Y		Y		Y		Y		Y		Support policies and programs to provide technical support and incentives to encourage to improve rural infrastructure (roads, bridges, irrigation systems and cold chain, processing systems and others) to improve rural infrastructure.
Develop policies and programs to strengthen financial resilience of vulnerable groups, youth and women in the food system.	Y		Y		Y		Y		Y		Develop policies and programs to strengthen financial resilience of vulnerable groups, youth and women in the food system.
Develop and implement risk sharing programs, insurance products, and business management plans.	Y		Y		Y		Y		Y		Develop and implement risk sharing programs, insurance products, and business management plans.
Strengthen policies and programs to support small-scale farmers and women in the food system, including: (a) providing technical support and incentives to improve rural infrastructure; (b) providing technical support and incentives to improve rural infrastructure.	Y		Y		Y		Y		Y		Strengthen policies and programs to support small-scale farmers and women in the food system, including: (a) providing technical support and incentives to improve rural infrastructure; (b) providing technical support and incentives to improve rural infrastructure.
Provide incentives to encourage market development and adoption of improved varieties better adapted to local conditions and climate change, in combination with the development of improved varieties (e.g., rice, maize, sorghum, etc.) and agroecology practices (e.g., agroecology, agroforestry, etc.) and agroecology practices.	Y		Y		Y		Y		Y		Provide incentives to encourage market development and adoption of improved varieties better adapted to local conditions and climate change, in combination with the development of improved varieties (e.g., rice, maize, sorghum, etc.) and agroecology practices (e.g., agroecology, agroforestry, etc.) and agroecology practices.
Strengthen policies and programs to support small-scale farmers and women in the food system, including: (a) providing technical support and incentives to improve rural infrastructure; (b) providing technical support and incentives to improve rural infrastructure.	Y		Y		Y		Y		Y		Strengthen policies and programs to support small-scale farmers and women in the food system, including: (a) providing technical support and incentives to improve rural infrastructure; (b) providing technical support and incentives to improve rural infrastructure.
Strengthen business management and risk planning training and acquisition of digital tools to strengthen financial resilience of vulnerable non- and women farmers and MARD in the food system.	Y		Y		Y		Y		Y		Strengthen business management and risk planning training and acquisition of digital tools to strengthen financial resilience of vulnerable non- and women farmers and MARD in the food system.
Strengthen management and adoption of digital tools and systems to improve climate change adaptation and disaster risk reduction.	Y		Y		Y		Y		Y		Strengthen management and adoption of digital tools and systems to improve climate change adaptation and disaster risk reduction.



Kết quả mong đợi của Kế hoạch hành động Quốc gia về Hệ thống thực phẩm Minh Bạch, Trách nhiệm và Bền Vững



Thực hành động

AT 1 - Đảm bảo quyền tiếp cận thực phẩm an toàn và dinh dưỡng cho tất cả mọi người

AT 2 - Chuyển sang mô hình tiêu dùng bền vững

AT 3 - Thúc đẩy sản xuất lương thực TP bền vững

AT 4 - Phát triển các chuỗi giá trị thực phẩm công bằng và bao trùm

AT 5 - – Xây dựng khả năng chống chịu với những cú sốc và thách thức

Giải pháp thay đổi và kết quả mong đợi

- Tăng cường chế độ ăn uống an toàn, lành mạnh và đảm bảo dinh dưỡng
- Cải thiện dinh dưỡng và ghi nhãn xuất xứ sản phẩm
- Hoàn thiện Luật Bảo vệ người tiêu dùng
- Giảm thất thoát và lãng phí thực phẩm

- Cải thiện các chính sách và quy định về lương thực và sử dụng đất
- Giống thích nghi với biến đổi khí hậu
- Tăng cường áp dụng nông nghiệp thông minh với khí hậu và nông nghiệp sinh thái
- Bảo tồn nguồn gen quý

- Đổi mới hệ thống bảo quản, chế biến và phân phối thực phẩm để giảm thất thoát thực phẩm và gia tăng giá trị
- Tăng cường năng lực đổi mới sáng tạo và quản trị của các hợp tác xã và hiệp hội
- Các công nghệ kỹ thuật số được áp dụng cho hệ thống truy xuất nguồn gốc và đảm bảo chất lượng

- Các chương trình hỗ trợ kỹ thuật và khuyến nông mới nhằm tăng cường khả năng phục hồi của các nông dân dễ bị tổn thương và các doanh nghiệp nông sản thực phẩm
- Giảm phát thải KNK và xói mòn đất, và cải thiện đa dạng sinh học nông nghiệp

1. Giảm suy dinh dưỡng, thấp còi và nghèo đói
2. Giảm tỷ lệ thừa cân và béo phì
3. Cải thiện hệ thống an toàn thực phẩm dựa trên rủi ro
4. Hệ thống chứng nhận và đảm bảo an toàn thực phẩm
5. Cải thiện dinh dưỡng và ghi nhãn xuất xứ sản phẩm
6. Giảm thất thoát và lãng phí thực phẩm
7. Cải thiện các chính sách và quy định về lương thực và sử dụng đất
8. Giống thích nghi với biến đổi khí hậu
9. Tăng cường áp dụng nông nghiệp thông minh với khí hậu và nông nghiệp sinh thái
10. Đổi mới hệ thống bảo quản, chế biến và phân phối thực phẩm để giảm thất thoát thực phẩm và gia tăng giá trị
11. Tăng cường đổi mới, năng lực và quản trị của các hợp tác xã và hiệp hội
12. Các công nghệ kỹ thuật số được áp dụng cho hệ thống truy xuất nguồn gốc và đảm bảo chất lượng

Mục tiêu chung của kế hoạch hành động Hệ thống Thực phẩm

Kế hoạch chương trình hành động quốc gia về Hệ thống lương thực thực phẩm đến năm 2030 nhằm định hướng và phối hợp các chiến lược, kế hoạch, hoạt động của các tổ chức trong và ngoài nước nhằm phát triển hệ thống thực phẩm của Việt nam có trách nhiệm, minh bạch và bền vững đến năm 2030, là cơ sở thực hiện chương trình Nghị sự 2030 vì sự phát triển bền vững

Các mục tiêu cụ thể của Kế hoạch

1. Đảm bảo mọi người dân được tiếp cận được thực phẩm an toàn và dinh dưỡng
2. Chuyển đổi sang tiêu dùng và sử dụng thực phẩm bền vững
3. Đẩy mạnh sản xuất nông nghiệp bền vững, có trách nhiệm, xanh và ít phát thải KNK
4. Phát triển các Chuỗi giá LTTT trị cạnh tranh, minh bạch, bao trùm và công bằng
5. Tăng cường khả năng chống chịu với các biến động, cú sốc và sức ép của người dân
6. Tăng cường liên kết và phối hợp liên ngành giữa bộ ngành Chính phủ, các tổ chức quốc tế và khu vực tư nhân trong thực hiện các chương trình Mục tiêu quốc gia (Giảm nghèo bền vững, Xây dựng nông thôn mới và Phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi); Chiến lược nông nghiệp, Kế hoạch tái cơ cấu nông nghiệp, Chương trình Không còn nạn đói, Chiến lược Quốc gia về Dinh dưỡng, Thỏa thuận NDC-Paris và khuôn khổ SENDAI.

Mục tiêu cụ thể 1: Đảm bảo mọi người tiếp cận được thực phẩm an toàn và dinh dưỡng

- Nội dung 1.1. Tiếp tục hoàn thiện hệ thống thực phẩm theo hướng tiếp cận đa ngành, tăng cường việc sản xuất thực phẩm và tiếp cận thực phẩm đa dạng, lành mạnh giá cả hợp lý cho người dân.
- Nội dung 1.2. Cải thiện hệ thống an toàn thực phẩm thông qua nâng cao năng lực, tăng cường quản lý dựa trên quản lý rủi ro và minh bạch thông tin hệ thống thực phẩm

Mục tiêu cụ thể 2: Chuyển đổi sang tiêu dùng và sử dụng thực phẩm bền vững

Nội dung 2.1. Giảm thiểu thất thoát và lãng phí thực phẩm

Nội dung 2.2. Thay đổi hành vi tiêu dùng và sử dụng thực phẩm dựa trên đầu ra về cải thiện tình trạng dinh dưỡng

Nội dung 2.3. Phổ biến Sáng kiến một sức khỏe

Mục tiêu cụ thể 3: Đẩy mạnh sản xuất nông nghiệp bền vững, có trách nhiệm, xanh và ít phát thải KNK

Nội dung 3.1. Chuyển đổi sang sản xuất nông nghiệp sinh thái (nông lâm kết hợp, hữu cơ, IPM, SRI/SRP, VAC, nông nghiệp cảnh quan, thuận thiên...)

Nội dung 3.2. Phát triển chăn nuôi bền vững

Nội dung 3.3. Phát triển thủy sản bền vững

Nội dung 3.4. Phát triển lâm nghiệp bền vững

Nội dung 3.5. Cải thiện hệ thống thủy lợi, tiết kiệm nước

Mục tiêu cụ thể 4: Phát triển các Chuỗi giá LTTP trị cạnh tranh, minh bạch, bao trùm và công bằng

Nội dung 4.1. Tăng cường chuyển đổi số tăng tính minh bạch của chuỗi giá trị LTTP

Nội dung 4.2. Chính sách khuyến khích đầu tư của khu vực tư nhân vào cơ sở hạ tầng hậu cần của hệ thống thực phẩm (hệ thống phân phối, chuỗi lạnh, vận chuyển) và tài chính để nâng cao khả năng cạnh tranh chuỗi giá trị thực phẩm an toàn

Nội dung 4.3. Thúc đẩy nghiên cứu ứng dụng công nghệ cao trong bảo quản chế biến nông sản tăng tỷ lệ thực phẩm chế biến sâu và phát triển kinh tế tuần hoàn trong chuỗi giá trị thực phẩm

Nội dung 4.4. Xây dựng và phổ biến mô hình liên kết chuỗi giá trị đa dạng

Nội dung 4.5. Tăng cường giải pháp hỗ trợ mở rộng thị trường nông sản thực phẩm quốc tế

Mục tiêu cụ thể 5: Tăng cường khả năng chống chịu với các biến động, cú sốc và sức ép của người dân và Hệ thống LTTP

Nội dung 5.1. Đầu tư vào đào tạo, tập huấn quy mô rộng và hỗ trợ kỹ thuật để giúp hộ nông dân dễ bị tổn thương, HTX, DN áp dụng thực hành nông nghiệp tốt và tăng khả năng phục hồi

Nội dung 5.2. Các chính sách và quy định để cho phép nông dân dễ dàng đa dạng hóa các loại cây trồng và hệ thống thực phẩm bền vững hơn

Nội dung 5.3. Hỗ trợ quản lý kinh doanh cơ bản và đào tạo lập kế hoạch giảm rủi ro, và ứng dụng các công cụ kỹ thuật số để tăng cường khả năng phục hồi tài chính của HTX, DN dễ bị tổn thương

Nội dung 5.4. Đẩy nhanh nghiên cứu và phát triển các giống được cải thiện thích nghi tốt hơn với tác động của biến đổi khí hậu và thiên tai

Nội dung 5.5. Bảo tồn và khai thác các giống cây trồng vật nuôi bản địa nhằm phát triển bền vững hệ thống LTTP

Một số liên minh UNFSS mà Việt nam đã và sẽ cam kết tham gia

- Liên minh **Chuyển đổi hệ thống LTTP** theo hướng nông nghiệp sinh thái
- Chương trình hành động chính sách để **Chuyển đổi hệ thống nông nghiệp và LTTP bền vững thông qua việc điều chỉnh chính sách công và nguồn hỗ trợ công & mở rộng Đổi mới sáng tạo**
- **Sáng kiến 100 triệu nông dân:** chuyển sang hệ thống LTTP không phát thải và thân thiện với môi trường
- Tham gia Sáng kiến **Đổi mới nông nghiệp** để ứng phó với biến đổi khí hậu
- Liên minh hành động về **Khẩu phần ăn bổ dưỡng trong HTLTTP cho trẻ em và mọi người**
- Liên minh về **Hệ thống thực phẩm đô thị bao trùm và bền vững**
- Liên minh về **Thực phẩm không bao giờ bị lãng phí**

Định hướng Hợp tác với CGIAR

- Hợp tác với các sáng kiến nghiên cứu do One CGIAR đề xuất Tiếp tục hỗ trợ Việt Nam trong việc nâng cao năng lực và hành động về hệ thống LTTP nhằm thực hiện chương trình nghị sự 2030 thông qua các sáng kiến do One CGIAR initiatives trong giai đoạn sắp tới (12 sáng kiến)
- Hỗ trợ Việt Nam trở thành Trung tâm đổi mới sáng tạo LTTP của khu vực
- Hỗ trợ Việt Nam trong thực hiện vai trò là thành viên của của Ban cố vấn đa bên (MAC) trong Chương trình hệ thống LTTP bền vững (SFS) của Mạng lưới Một hành tinh (10YFP)

Xin cảm ơn !